

Podcastien kiinnostavuus päivälehdien digitilaaajien keskuudessa

Aleksi Pylvänäinen

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Journalismin koulutusohjelma

Opinnäytetyö

2023

Tiivistelmä

Tekijä(t) Pylvänäinen Aleksi Elias
Tutkinto Medianomi
Raportin/Opinnäytetyön nimi Podcastien kiinnostavuus päivälehden digitilaajien keskuudessa
Sivu- ja liitesivumäärä 38
<p>Päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön aihe on podcastien kiinnostavuus päivälehden digitilaajien keskuudessa. Opinnäytetyössä laaditaan ja toteutetaan Kymen Sanomille kolmiosainen podcast-sarja, jonka vetävyyttä ja menekkiä käsitellään lukijoista saadun datan avulla. Tarkoitus on selvittää, menestyykö podcast osana paikallisen päivälehden tarjontaa ja kuinka paljon se kiinnostaako lukijoita verrattuna perinteisiin kirjoitettuihin juttuihin. Opinnäytetyössä halutaan saada myös tietoa siitä, minkä ikäiset lukijat kiinnostuvat podcasteista.</p> <p>Opinnäytetyötä varten on haastateltu toisen konsernin lehden tuottajaa, jonka lisäksi kirjallista tietoa on hankittu podcasteista ja paikallisen journalismin eri osa-alueista. Podcastin tekemisen osalta on pidetty seurantapäiväkirjaa, jonka havaintojen ja etsityn tiedon pohjalta on kirjoitettu kymmenen viikkoanalyysia.</p> <p>Opinnäytetyössä saatiin selville, että podcastit kiinnostavat digilehden tilaajia, mutta ne eivät nousseet klikatuimpien juttujen joukkoon. Podcast vaatii myös runsaasti työtunteja ja äänitekniinen laadukkuus on tärkeä osa onnistunutta podcast-sarjaa.</p>
Asiasanat podcast, päivälehti, audiosisällöt, Kymenlaakso

Sisällysluettelo

1 Johdanto	1
1.1 Sanasto	3
2 Lähtötilanteen kuvaus	5
2.1 Tulosten mittaus	6
2.2 Opinnäytetyön eettisyys	7
3 Päiväkirjaraportointi ja viikkoanalyysi	8
3.1 Seurantaviikko 1	8
3.2 Seurantaviikko 2	15
3.3 Seurantaviikko 3 ja 4	20
3.4 Seurantaviikko 5	21
3.5. Seurantaviikko 6	23
3.6 Seurantaviikko 7	24
3.7. Seurantaviikko 8	26
3.8. Seurantaviikko 9	28
3.8. Seurantaviikko 10	29
4 Pohdinta ja päätelmät	31
4.1 Podcast-jaksojen analytiikka	31
4.2. Oman työn reflektio	34
4.3 Tulevaisuuden projektit	35
5 Lähteet	37

1 Johdanto

Opinnäytetyön aiheeni on podcastien kiinnostavuus päivälehtien digitilaajien keskuudessa. Opinnäytetyössä laadin ja toteutan Kymen Sanomille kolmiosaisen podcast-sarjan, jonka kiinnostavuutta ja kuuntelijamääriä käsitellään lukijoista saadun datan avulla. Tarkoitus on selvittää, miten podcast-sarja menestyy osana päivälehden tarjontaa ja kuinka paljon se kiinnostaako lukijoita verrattuna perinteisiin kirjoitettuihin juttuihin. Haluan tutkimuksessa saada myös tietoa siitä, minkä ikäiset lukijat kiinnostuvat podcasteista lukijoiden keskuudessa.

Opinnäytetyö yrittää auttaa paikallisia päivälehtiä perustavanlaatuisessa ongelmassa: lukijoiden katoamisessa. Vuosittain toteutettava kansallinen mediatutkimus kertoo, että kokonaistavoittavuus viikossa vuonna 2022 oli Kymen Sanomissa 60 000 henkilöä (Media Audit Finland 2022). Vuonna 2018 lukema oli vielä 74 000 lukijaa (Media Audit Finland 2018).

Sama ilmiö on havaittavissa myös muissa KMT:n tutkimuksessa mainituissa alueellisissa sanomalehdissä. Uusia lukijoita täytyy jostain houkutella ja uudet monimedialliset keinot ovat siinä hyvä väline. Yhtenä välineenä pinnalle on noussut podcastit, jotka ovat keränneet paljon suosiota ja tunnettavuutta viime vuosina. Jo vuonna 2020 podcasteja kuunteli kerran kuukaudessa vähintään 39 prosenttia 15–64-vuotiaista (Radiomedia, Podcast-tutkimus 2020). Tämän tietopohjan perusteella myös minä kiinnostuin tekemään omaa podcast-sarjaa paikalliselle sanomalehdelle. Tutkimuksen avulla toimeksiantajani Kymen Sanomat saa tietoa podcastien merkityksestä ja toimivuudesta, minkä lisäksi konsernin muut lehdet, kuten esimerkiksi Kouvolan Sanomat tai Etelä-Saimaa saa tietoa tutkimustuloksista. Hyötyä tutkimuksesta voi olla myös konsernin ulkopuolisille sanomalehdille, jotka painivat samoissa ongelmissa lukijoiden tavoittamisen suhteen.

Tarkemmin rajattuna haluan podcast-sarjalla selvittää, kiinnostuuko lukija podcasteista, kuinka paljon yksittäinen juttu kerää lukijoita verrattuna perinteiseen artikkeliin ja minkä ikäiset lukijat kiinnostuvat verkkoon tuotetuista podcasteista.

Podcast-sarjan tekemisestä kiinnostuin itse omien mielenkiinnon kohteideni kautta. Ennen töiden aloittamista Kymen Sanomilla työskentelin työharjoittelussa radiokanavalla, jossa toteutettiin myös podcast-sarjoja. Tämän pohjalta halusin myös itse alkaa luomaan podcasteja ja aloin miettimään mahdollisuutta tehdä podcast-sarjan myös Kymen Sanomien

kaltaiselle medialle. Ensimmäistä kertaa kiinnostuin podcasteista opiskellessani radiotyön kurssilla Haaga-Helian ammattikorkeakoulussa. Teimme eräällä kurssilla podcast-sarjan konseptoinnin sekä yhden pilottijakson, joka innosti minua podcastien maailmaan yhä suuremmissa määrin. Opiskeluista saatujen taitojen kautta opin myös editoimaan ääntä varsin mallikkaasti ja myös ohjelman rakenteen laatiminen muuttui luontevaksi. Perusosaaminen minulla oli siis jo hallussa ennen podcast-sarjan tekemisen aloittamista.

Opinnäytetyö toteutetaan päiväkirjamuotoisena, jossa kokoan yhteen podcast-sarjan aikana havaittuja ja opittuja asioita, joita reflektoin hankkimastani tietoperustasta. Opinnäytetyön tekemisen aikana kasaan tässä työssä analysoitavan podcast-sarjan, ja podcastin tekovaiheet raportoin viikkopäiväkirjaan. Opinnäytetyö tulee näin ollen olemaan päiväkirjamuotoinen työ. Päiväkirjaa muodostuu noin kymmenen viikon ajalta, ja sitä on kirjoitettu syksyn 2022 ja tammikuun 2023 aikana. Opittujen ja koettujen asioiden pohjalta pyrin muodostamaan kuvan podcastin tekemisestä ja sen toimivuudesta Kymen Sanomien verkkoympäristössä. Omien kokemusten ympärille yritän saada tukea tieteellisistä teksteistä opituista asioista. Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö tuntui työssäni luontevimmalta, sillä podcast-sarjan eteneminen syksyn aikana on luontevaa kertoa kronologisessa järjestyksessä ja aikajana antaa lukijalle myös osviittaa työn laajuudesta.

Opinnäytetyön tiedonhankinnassa on tehty myös teemahaastattelu. Haastatteluun päätyi paikallisen sanomalehden tuottaja, joka tekee töitä podcastien parissa. Haastattelun sain Kainuun Sanomien tuottajalta. Teemahaastattelulla pyritään saamaan näissä haastatteluissa tietoa, jotka liittyvät tutkimuksen aihepiiriin. Kaikissa haastatteluissa on kysymysten puolesta samanlainen teema, jotta haastattelut tukevat toinen toisiaan tutkimusta ajatellen (Aaltola & Valli 2010, 26–27).

Tuloksia ja työn prosessia analysoin tekemällä päiväkirjaa työn etenemisestä. Päiväkirjaan raportoin yksityiskohtaisesti yhden podcast-jakson toteutuksen aikajanaa, sekä omia ajatuksiani, jota sarjan tekeminen minulle tuottaa. Sen lisäksi reflektoin omaa osaamistani ja aikaisemmin opittuja taitoja, joita pystyn mahdollisesti hyödyntämään opinnäytetyötä tehdessäni.

1.1 Sanasto

Opinnäytetyössä käytetään sanastoa, joka liittyy audion käsittelyyn sekä podcast-sarjan nauhoittamiseen. Sanastossa on myös selitetty muutamia käsitteitä ja henkilöitä, jotka liittyvät olennaisesti opinnäytetyön ohella tehtyyn podcast-sarjaan.

Podcast

Äänitetty puheohjelma, jonka kuulija voi kuunnella Kymen Sanomien verkkosivulla. Tässä opinnäytetyössä ohjelma käsittelee Juha Vainiota.

Sanomalehti

Sanomalehti on maksullinen lehti, joka julkaisee vähintään kerran viikossa monipuolista ja ajankohtaista sisältöä. Sanomalehti on sitoutunut Julkisen sanan neuvoston ohjeisiin.

Adobe Audition

Äänitiedostojen editointiohjelma, jolla podcast-sarja leikataan ja koostetaan.

Wetransfer

Verkossa toimiva tiedonsiirtopalvelu, jonka avulla isokokoisia tiedostoja voidaan lähettää toisen henkilön sähköpostiin.

Zoom H1n

Kannettava ääninauhuri, jolla podcast-sarjaa nauhoitetaan.

Kymen Sanomat

Etelä-Kymenlaaksossa julkaistava sanomalehti. Podcast-sarjan tilaaja.

Juha Vainio

Suomalainen laulaja ja lauluntekijä. Podcast-sarja käsittelee Juha Vainion uraa.

Neo

Kirjoitus- ja julkaisuohjelma, jonka kautta kirjoitetaan artikkeleita ja niitä julkaistaan verkkoon.

Soundcloud

Internetissä toimiva suoratoistopalvelu, jonka avulla pystytään jakamaan äänitiedostoja leveytykseen. Hyödynsin Soundcloudia podcast-sarjan jakelualustana.

Piano Insight

Lukija-analytiikkaa ja tietoa keräävä sovellus. Piano Insightin avulla nähdään muun muassa klikatuimmat ja suosituimmat jutut ja sen avulla nähdään myös mitä kautta lukijat löytävät verkkosivulle ja artikkeleiden pariin.

2 Lähtötilanteen kuvaus

Toimeksiannon sain kesällä 2022 Kymen Sanomien päätoimittajalta, kun työskentelin kesätöiden parissa lehdessä. Kymen Sanomat on Etelä-Kymenlaaksossa julkaistava alueellinen sanomalehti, joka on perustettu nyky muodossaan vuonna 1991. Lehti kuuluu nykyään Keski-suomalainen-konserniin.

Sanomalehti on maksullinen lehti, joka on sitoutunut noudattamaan Julkisen sanan neuvoston ohjeita. Sen lisäksi sanomalehti on sitoutunut julkaisemaan vähintään kerran viikossa monipuolista ja ajankohtaista sisältöä. (Utismedian liitto, 2022.) Kymen Sanomat luokitellaan Utismedian liiton sivuilla päivälehdeksi.

Aloitin työt Kymen Sanomissa kesällä 2022, kun pääsin kesätoimittajaksi kolmen kuukauden mittaisella sopimuksella. Kyseessä oli itselleni ensimmäinen pidempiaikainen työpaikka journalistisessa julkaisussa. Kesällä pääsin tekemään perinteisten juttujen lisäksi esimerkiksi live-lähetysten juontoja, jotka lisäsivät innostustani podcastien tekemiseen. Elokuussa 2022 minulle tarjottiin töitä iltatuottajana osa-aikaisella sopimuksella ja päätin jatkaa työskentelyä lehdessä. Iltatuottajana vastuualueeseeni kuuluu esimerkiksi juttujen editointi, verkkosivun päivittäminen sekä sosiaalisen median hallinnoiminen.

Kymen Sanomat oli kiinnostunut kokeilemaan podcast-sarjaa verkkosivuilla ja sen toimivuutta. Sain tehtäväkseni laatia mielenkiintoisen aiheen, joka on myös paikallinen, sillä paikalliset jutut vetävät Kymen Sanomissa parhaiten saamamme datan mukaan. Opinnäytetyön aiheesta pidettiin palaveri elokuussa 2022 Kaakon Viestinnän kahden sisältöpäällikön kanssa. Olin laatinut tapaamiseemme 5 erilaista paikallista aihetta, joista valikoimme Juha Vainion lopulliseksi ratkaisuksi. Syynä tähän oli se, että sisältöpäälliköt halusivat sarjaan napakan ja paikallisen rajauksen, joka ei lähde rönsyilemään liikaa. Sovimme myös, että teemme aiheesta kolme jaksoa aiheen kiinnostavuuden ylläpitämiseksi jokaisessa jaksossa. Kymen Sanomat on toteuttanut vuonna 2021 yhden aiemman podcast-sarjan pilottikokeiluna, jota tehtiin viisi jaksoa. Kolme ensimmäistä veti lehdessä parhaiten, joten rajauksista perusteltiin muun muassa tällä tietopohjalla.

Opinnäytetyö toteutetaan päiväkirjamuotoisena työnä, joka koostuu podcast-sarjan suunnittelusta, nauhoituksesta, editoinnista ja julkaisusta, sekä tietopohjan eli, varsinaisen opinnäytetyön kirjoituksesta ja tulosten analysoimisesta. Tietopohjaa olen kerryttänyt

perehtymällä audiovisuaalisen sisällön käsitteisiin, muun muassa podcasteja käsitteleviin teoksiin ja opinnäytetöihin. Sen lisäksi olen lukenut teoksia sanomalehtien murroksesta ja perehtynyt viime vuosien levikkitilastoihin. Itse podcastin tuloksien analysoiminen tapahtuu hyödyntämällä Kaakon Viestinnässä käytössä olevia dataa analysoivia sovelluksia, joita ovat muun muassa Piano Insight ja Power BI. Näiden avulla nähdään esimerkiksi juttujen pito ja klikkausten määrä. Myös lukijoiden ikäjakauma pystytään selvittämään datan avulla.

Yksi oleellisimmista päävaiheista on podcast-sarjan tekeminen syksyn aikana. Opinnäytetyön kannalta on tärkeää, että samaan aikaan kun teen podcast-sarjaa, kirjoitan myös päiväkirjaa työpäivistä. Se auttaa myös refleктоimaan omaa tekemistäni ja kuinka hyvin työ etenee päivä päivältä kohti lopullista muotoaan. Konkreettisesti podcastin nauhoittaminen hoidetaan Zoom H1n -ääninauhurilla, joka on kytkettynä tietokoneeseen. Editoinnin hoidan myös itsenäisesti Adoben Audition-sovelluksella.

Kun podcast-sarja on nauhoitettu ja editoitu valmiiksi, jokainen jakso julkaistaan erikseen Kymen Sanomien digipalvelussa. Tärkeänä osana osana jaksojen mainostamista laaditaan erilliset jutut, joissa podcast-jakso on mukana upotuksena. Sen lisäksi sosiaalista mediaa käytetään hyväksi jaksojen mainostamisena. Tätä varten jokaisesta jaksosta tuotetaan pienet videopätkät sosiaalisen median kuvapalvelu Instagramin reels-osioon, sekä myös feed- ja story-osioon. Feedillä tarkoitetaan Instagramin etusivun syötteeseen ilmesytyviä kuvia, jotka jäävät palveluun pysyvästi, kun taas story on julkaisu, joka on nähtävissä 24 tuntia käyttäjän omassa profiilissa sen julkaisun jälkeen. Reels tarkoittaa Instagramin omaa videopalvelua, jonne käyttäjät voivat ladata minuutin mittaisia videoita.

2.1 Tulosten mittaus

Podcast-sarjan menestymistä mitataan sivuston kävijätietojen avulla. Kymen Sanomat käyttää apunaan muun muassa Piano Insight-tiedonkeruupalvelua, jonka kautta pystytään näkemään juttujen klikkausten määrä ja jutun kokonaispito. Tämän kyseisen datan avulla pystyn määrittelemään podcast-sarjan kiinnostavuuden ja tulemaan lopputulokseen, onko podcastien kiinnostus kuinka laaja Kymen Sanomien verkossa. Näiden tietojen pohjalta pystyn tarkastelemaan podcast-sarjan toimivuutta ja vastaanottoa verkossa.

2.2 Opinnäytetyön eettisyys

Podcastissa pyritään totuudenmukaiseen tiedonvälitykseen, vaikka aihe onkin kevyt ja myös lähteiden suhteen täytyy olla tarkkana. Myös haastateltavien täytyy olla perillä siitä, millaisessa asiayhteydessä heidän haastattelujaan käytetään podcast-sarjassa (Julkisen sanan neuvosto 2022).

Opinnäytetyössä pyritään selvittämään podcastien kiinnostavuus paikallismedioiden digitaalijien keskuudessa. Podcasteilla tässä tutkimuksessa tarkoitetaan kolmen jakson mittaista podcast -sarjaa, joka toteutetaan Keskisuomalainen-konserniin kuuluvaan Kymen Sanomat -lehteen. Lehden omistaa Kaakon Viestintä Oy, joka kuuluu Keskisuomalainen-konserniin.

3 Päiväkirjaraportointi ja viikkoanalyysi

3.1 Seurantaviikko 1

12.9.2022

Opinnäytetyö lähti osaltani käyntiin suunnittelun muodossa syyskuun alussa. Järjestimme palaverin Kaakon Viestinnän sisältöpäälliköiden kanssa. Mukana oli myös Kymen Sanomien päätoimittaja, jonka kanssa olin jo aiemmin keskustellut podcast-sarjan toteutuksesta ja aihealueista. Olin saanut päätoimittajalta ehdotuksen rajata podcastin teemaan yhteen isompaan paikalliseen aihealueeseen ja tämän ehdotuksen pohjalta päädyin musiikkiin. Ensimmäinen ajatus oli rakentaa makasiinimainen ohjelma, jossa mukana olisi ollut haastatteluita myös videon muodossa. Jokaisessa jaksossa aihe olisi myös vaihtunut. Sisältöpäälliköt tykkäsivät musiikkiteemasta, mutta sain välittömästi ehdotuksen rajata podcastin vain yhteen artistiin tai teemaan. Näin ollen päädyimme yhdessä Juha Vainioon, sillä hänen merkityksensä Kymen Sanomien levikkialueella on merkittävä ja yksi Kymen Sanomien ydinasioista, eli juttujen paikallisuus toteutuu hänessä verrattain hyvin. Tämän myötä myös ohjelman luonne muuttui makasiinivetoisesta ohjelmasta enemmän repparityyliseksi havainnoimiseksi ja analysoimiseksi. Toisin sanoen toimittaja on myös mukana oppimassa aiheesta samalla kun hän podcastia toimittaa ja juontaa. Palaverissa sovimme myös sen, että laadimme podcast-sarjasta kolmen jakson pituisen, jotta mielenkiinto säilyisi yllä sarjan jokaisessa jaksossa ja jaksoissa ei tulisi liikaa vanhan toistoa.

Audiovisuaalisten sisältöjen toimiminen Kymen Sanomien verkkolukijoiden keskuudessa

Oppari-idea: Videopodcast-sarja, jossa haastatellaan paikallisia artisteja/vaikuttajia ym. Toteutetaan niin, että julkaistaan haastattelut sekä audiona, että videona. Laitekaluston suhteen täytyy käydä neuvottelua, voisiko esim Same-Eyes käyttää apuna?

Jakson pituus maksimissaan noin 20 minuuttia, liian pitkää jaksoa ei moni jaksa kuunnella, jos vieraasta ei saa tarpeeksi irti.

Jokaisesta jaksosta noin 1500-2000 merkinen puffi juttuna nettiin, jota kautta pääsee katsomaan myös videohaastattelun upotuksena. Samaa mallia hyödynnetään Susanna Päivärinnan ohjelmassa IL-tv:ssä...

Sosiaaliseen mediaan tehdään pari lyhyttä nostovideota haastateltavan mielenkiintoisesta sitaatista tai kommentista, jotta somen kautta saataisiin liikennettä haastatteluihin.

Kuvauslokaatio: Auki, studiomainen, muttei liian kolkko. Onnistuisiko esim Vellamosta saada tila? Merellisyys saa näkyä. Patu Patasen Tullimakasiini Haminassa olisi kova! :)

Esimerkiksi, musiikkikulmaa käytettynä aiheita voisi olla:

Pelle Miljoona
Juha Vainio
Veikko Lavi
Ella Tepponen
Kymi Sinfonietta
Hamina Tattoo

Tulosten mittaus:
Piano, Google Analytics, Instagram analytics
Asetetaanko tavoitteet?

Kuva 1. Ensimmäinen suunnitelma näytti syyskuun alussa tältä.

Toisen jakson suunnittelin mielessäni tyylillisesti hyvin puhtaaksi reportaasiksi. Ajatukseni oli lähteä kulkemaan Kotkan kaduille ja kysellä ihmisiltä heidän suhdettaan Juha Vainioon, ja mitä he ajattelevat Vainion musiikista. Katugallupin lisäksi suunnitelmani oli mennä il-laksi karaokebaariin ja selvittää sitä, että kuuluuko kotkalaisissa ravitsemusliikkeissä Vainion musiikki karaoken muodossa. Jakson viimeinen osa nauhoitettaisiin kotkan koripallojoukkue KTP-Basketin ottelussa ja kyselisin siellä olevilta kannattajilta, kuuluuko Junnun musiikki kotkalaisessa urheilussa.

Viimeisen jakson aiheen muovasinkin käsittelemään Junnun musikaalisten ansioiden perintöä. Tätä varten ottaisin käsittelyyn Vainion oman Juha Vainio sanoittajapalkinnon, joka jaetaan vuosittain Kotkan Meripäivillä ansioituneelle suomalaiselle sanoittajalle.

15.9.2022

Sain jaksojen konseptoinnit valmiiksi ja ensimmäisen jakson alustavan käsikirjoituksen laatiminen. Rakensin jokaisen jakson ympärille teeman, jota kautta aihetta käsitellään. Käsikirjoitus oli löyhä, enemmän ranskalaisilla viivoilla toteutettu, kuin tarkkaan suunniteltu, sillä vielä tässä vaiheessa minulla ei ollut tiedossa haastateltavaa ja kuinka lähtisin ohjelmaa rakentamaan valmiiksi paketiksi.

Aloitin omalta osaltani podcast-sarjan tutustumalla tarkemmin Juha Vainion musiikilliseen uraan ja hänen elämäntarinaansa. Taiteilijana hän oli minulle nimeltä tuttu, mutta hänen tarinaansa en ollut koskaan perehtynyt. Kävin läpi erilaisia lehtiartikkeleita ja katsoin myös Yleltä löytynyttä dokumenttielokuvaa saadakseni käsityksen Vainion urasta ja elämästä.

Aloin myös tekemään ohjelman tarkempaa jaksojen aihealueiden suunnittelua. Juha Vainiosta on tehty paljon erilaisia dokumentteja ja elokuvia hänen musiikilliseen uraansa liittyen, mutta minä en moiseen halunnut lähteä. Podcastin ydinajatuksiksi syntyi kysymys: Mikä on Juha Vainion merkitys kotkalaisille? Tämän pohjalta halusin perehtyä erityisesti Junnun lapsuuteen ja pystyä ymmärtämään niitä lähtökohtia, josta hän oli ponnistanut omalle uralleen.

21.9.2022

Saimme toimituksen sähköpostiin kirjoituksen paikallisesta mieheltä, joka lähestyi toimistusta muissa asioissa. Sivumennen viestissään hän kertoi olevansa Juha Vainion lapsuudenkaveri. Päätoimittaja välitti viestin minulle välittömästi ja olin häneen jo samana päivänä yhteydessä. Saimme sovittua haastattelun parin viikon päähän, joka oli jakson etenemisen kannalta erittäin positiivinen asia. Haastattelun sopimisen myötä pystyin aloittamaan kysymysten suunnittelun opinnäytetyötä varten. Laadin jo samana päivänä noin viisitoista kysymystä, joita ajattelin käyttää podcast-jakson runkona. Erityisesti minua kiinnosti Juha Vainion luonteenpiirteet lapsena ja millaista ajanvietettä Kotkassa nuoruudessa oli.

Viikkoanalyysi 12.–22.9.2022

Osana opinnäytetyötä päädyin toteuttamaan tarkan päiväkirjamaisen seurannan yhdestä podcast-sarjan jaksosta. Päiväkirjan tarkoituksena on havainnollistaa lukijalle jakson

kokoaminen alusta loppuun ja auttaa ymmärtämään sitä, mitä kaikkea podcastin toteuttaminen vaatii.

Podcast on englanninkielinen sana, joka tarkoittaa äänitettyä ohjelmaa. Merkittävin ero perinteiseen radio-ohjelmaan on se, että podcastit julkaistaan netissä ja kuuntelija voi tutustua niihin itse haluamanaan ajankohtana. Usein podcastit julkaistaan usean jakson sarjoina. Podcast ei ole erillinen juttutyyppi vaan journalististen tekemisen tapa. Podcastin sisältö ja formaatti määrittelee podcastin juttutyypin tai tekstilajin.

(Juttutyypit 2022.)

Podcastin syntyminen liittyy alun perin yhdysvaltalaiseen teknologiayhtiö Appleen. Sana "podcast" tulee sanoista Ipod, joka on Applen lanseeraama musiikin kuuntelulaite sekä sanasta broadcasting, joka tarkoittaa radio- tai televisiolähetystä.

(Kielikello 2018.)

Podcastit ovat yleistyneet viime vuosina runsaasti myös sanomalehtien verkkoversioissa. Omia podcasteja toteuttaa esimerkiksi Helsingin Sanomat. Paikallislehdistä podcasteja Suomessa toteuttaa esimerkiksi Perhönjokilaakso. Paikallisissa sanomalehdissä podcasteja toteuttaa muun muassa Kainuun Sanomat.

Radiomedian vuonna 2020 toteutetussa tutkimuksessa selvitettiin, että 99 prosenttia alle 30-vuotiaista tietää mitä podcastit tarkoittavat ja missä niistä on kyse ja 15–64 vuotiaista 21 prosenttia kuuntelee podcasteja viikoittain. Tutkimuksen mukaan kiinnostavinta antia podcasteissa on viihde ja hupi sekä uutiset ja ajankohtaiset asiat, joista jälkimmäinen sai ääniä 35 prosenttia. (Radiomedia 2020.)

Tästä voi päätellä, että journalistisille podcasteille on kysyntää ihmisten keskuudessa.

Podcastit ovatkin tänä päivänä yksi journalismin kanava, jota kautta viestitään yleisölle. Perinteisen tekstin rinnalle digijournalismiin on muodostunut esimerkiksi videoita ja ääntä. Tällaisia juttuja kutsutaan monimediaiseksi journalismiksi. (Jaakkola 2013, 148.)

Päiväkirjassa pyrin selvittämään sitä, että kuinka kiinnostuneita Kymen Sanomien tilaajat ovat podcasteista osana perinteisiä kirjoitettuja journalistisia artikkeleita.

Tuloksia pyritään selvittämään datankeräysohjelmien avulla, joilla selvitetään kävijäseuranta. Kävijäseuranta tarkoittaa verkkoliikenteen tilastointia ja sen tutkimusta. (Wikipedia 2022.)

Vastaavaa palvelua tarjoaa esimerkiksi Piano Insight, joka on myös Kymen Sanomissa käytössä.

Onnistuneen podcastin tunnistaa usein tarkasta konseptoinnista. Alustavan suunnitelman huolellisella tekemisellä heikommastakin aiheesta pystytään toteuttamaan julkaisukelpoinen podcast. Tärkeä osa onnistunutta podcastia on myös tarkasti rajattu aihe. Tällöin podcast pystytään kohdentamaan mahdollisimman tarkalle yleisölle. (Koponen 2021, 30–31.)

Vastaavat ohjeet sain myös työnantajaltani podcastin aiheen suhteen. Kymen Sanomat -sanomalehdessä erityisesti paikalliset aiheet vetävät, joten tämä pohjalta päädyimme siihen, että podcast käsittelee Juha Vainiota ja hänen merkitystään kotkalaisille ja etelä-kymenlaaksolaisille lukijoille. Siksi päädyimme konseptoimaan sarjaa varten kolme jaksoa.

Ennen nauhoitusten alkua tein podcast-sarjan käsikirjoituksen yhdessä sisältöpäälliköidemme kanssa. Käsikirjoituksen tekemistä ei voi vähätellä, sillä podcasteissa tiukka rajuus ja yksittäisen aiheen parissa pysyminen on tärkeä asia.

Hyvän podcastin tunnistaakin usein tarkasta konseptoinnista (Koponen 2021, 31).

Viestintäteknologiat ovat luoneet mahdollisuuksia uudelleenlaiselle journalistiselle uutisvaikutamiselle ja vuorovaikutukselle. Internetissä julkaistava sisältö onkin vakiinnuttanut paikansa journalistisena toimintaympäristönä. Mediayhtiöiden on ratkaistava, kuinka useita erilaisia jakelukanavia täytetään tehokkaasti. (Jyrkiäinen 2008, 9–10.)

Teknologian kehityksen myötä myös journalistinen työ on kokenut muutoksia. Teknologian muutokset ovat aiheuttaneet sen, että toimittajat joutuvat hyväksymään vaatimukset

moniosaamisesta, liikkuvuudesta ja jatkuvista deadlineista. Digitaalisuus on tuonut medioihin mukaan monikanavaisuuden yhä suuremmissa määrin. Toimittajasta on tullut eräänlainen julkaisukeskus, joka huolehtii videokamerasta, nauhurista ja puhelimesta. (Helle 2011, 160–164.)

Monimediallisuus koetaan välillä toimittajien keskeen haasteena ja se näkyy myös Kaijuun sanomien toimituksessa. Lehti on aikaisemmin toteuttanut vain yhden podcastin ja vaikka siihen oltiin tyytyväisiä, se koettiin tuottaja Vilja Sorsan mukaan työläänä. Syynä tähän oli se, että tuotantoprosessi oli koettu raskaaksi ja asioita oli opittu kantapäähän kautta. Myös monimediallisuuden merkitys podcastin jakelussa oli unohdettu, ja esimerkiksi mainostaminen somessa oli ollut olematonta. Podcastien toteuttaminen koetaan siis usein työläänä ja monimutkaisena prosessina ja siksi niiden tekemistä pienemmissä toimituksissa saatetaan vältellä.

Paikallisjournalismi on ruohonjuuritason journalismia, jonka tehtävä on laatia juttuja, joiden olemus on paikallinen. Paikallisjournalismissa lukijalle esitetään mahdollisimman havainnollisia tapauksia juttujen muodossa, josta lukija voi tehdä päätelmiä etenemällä yksityisestä näkökulmasta yleiseen. Hyvä paikallisjournalismi on rakentavan kriittistä, omiin aisteihin uskova ja ihmisläheistä. (Kangaspunta 1995, 30–35.)

Maakunnissa toimivat sanomalehdet ovat viime vuosina satsanneet rajusti verkossa julkaistavaan sisältöön. Se on tarpeellista, sillä Kansallisen mediatutkimuksen lukemien mukaan paperilehden levikki laskee koko ajan. Sen myötä voi olettaa, että myös mainostulot lehdissä vähenevät.

Näin on myös Kymen Sanomien kohdalla. Kansallisen Mediatutkimuksen selvittäminen lukujen mukaan syyskuussa 2022 Kymen Sanomien lehden kokonaistavoittavuus oli viikossa keskimäärin 60 000 lukijaa kun vuonna 2021 lukema oli 68 000. Vuonna 2018 kokonaistavoittavuus viikossa oli 74 000. Tilastossa on laskettu yhteen tavoittavuus painetun lehden ja digitaalisen lehden kanssa. (Media Audit Finland 2018–2022.)

Yhä useampi lehti tarvitsee toimivan verkkoympäristön, jota kautta saadaan klikkejä sivustolle ja sitä kautta mainostajat kiinnostumaan verkossa markkinoimisesta (Rossi 2014, 83).

Verkkajulkaisu tarjoaa mahdollisuuden esimerkiksi videoiden ja liikkuvien kuvien, eli niin sanottujen loop-kuvien käytön, jotka on koettu tehokkaiksi Kymen Sanomien verkkosisällöissä. Audiovisuaalisen sisällön kiinnostuksen takia kokeilemme podcastien toimivuutta Kymen Sanomien verkkoympäristössä.

Maakuntalehdissä kiinnostaa paikalliset ja ihmisläheiset uutiset. Tämän takia myös podcastin aihe on henkilöjuttutyypinen ja käsittelee kotkalaisille merkittävää henkilöä. Sama ilmiö on huomattu myös muissa maakuntamedioissa. Kainuun Sanomien tuottaja Vilja Sorsan mukaan paikallisten ihmisten vetävät ja kiinnostavat tarinat vetoavat myös Kajaanissa. Lukijoita kerää myös uutiset paikallisista yrityskaupoista. Kainuun Sanomat ovat tehneet aiemmin yhden podcastin, mutta tällä hetkellä suunnitteilla on toinen, jonka aihepiiri nojaa paikallisiin kiistakysymyksiin. Tällaisia ovat esimerkiksi suurpedot ja tuulivoima.

Sorsan mukaan myös podcastin suosio pohjautuu samoihin asioihin kuin kirjoitettu verkkouutinen: samaistuttavuuteen, joka usein tulee juuri paikallisuudesta. Tämä ilmenee podcastissa siten, että haastateltavat ovat paikallisia. Tämä tuo ihmisille samaistuttavuuspinnan ja ajatuksen siitä, että juuri tuo henkilö ymmärtää samasta asiasta samalla tavalla kuin minä. Tätä samaa ajatusmallia olen yrittänyt tuoda myös omaan podcastiini. Haastateltavat ovat kotkalaisia tai heillä on vahva side juuri kotkalaiseen mielenmaisemaan. Myös paikallisen murteen välittyminen podcastista luo pohjaa paikallisuudelle ja samaistuttavuudelle.

Lukijat haluavat lukea sanomalehdestä tai sen verkkosisällöistä ihmisläheistä journalismia, joka koskettaa heidän arjensa merkityksellisiä asioita. Monet lukijat ovat lopettaneetkin sanomalehden tilaamisen, jos he ovat kokeneet sen olevan heille merkityksetön. Tämä kertoo osittain myös mediakulttuurin muutoksesta, jossa medialta halutaan viihteellisyyttä ja yksilöllisyyttä. (Väliverronen 2009, 112–113)

Näitä asioita haluan tuoda esille myös podcastissa, jotta kuulijalla säilyisi mielenkiinto ääniraidan kuuntelemiseksi. Yksilöllisyyden vahvistamiseksi toimittajalla on podcastissa vahva rooli juontajana ja ohjelman vetäjänä. Hänen persoonansa avulla yritetään vedota myös kuulijaan ja luoda kiinnostavuutta ohjelman ympärille. Jaksot koostuvat toimittajan

pohdinnasta ja siitä, kuinka hän yrittää oppia ymmärtämään Juha Vainion merkitystä Kotkalle ja kotkalaisille.

Minulla kävi tuuri, sillä toimituksemme tiedossa oli henkilö, joka oli kertonut olleensa Juha Vainion kanssa koulussa samaan aikaan nuoruudessaan ja olleensa hyviä ystäviä Junnun kanssa. Sovimme lokakuun alkuun haastattelun ja juuri tästä haastattelusta muodostui podcastin ensimmäisen jakson runkohaastattelu.

Äänitiedostoja tehdessä tulee aina pohtia sitä, mitkä asiat tulevat parhaiten esiin juuri kuuloaistin kautta. Äänen kautta kuulija pystyy tekemään erilaisia tulkintoja esimerkiksi haastateltavan äänensävyistä ja puheessa kuultavista painotuksista. (Jaakola 2013, 148–149).

Näitä asioita mietin myös itse haastateltavaa etsiessäni. Haastateltavan henkilön täytyy olla mielenkiintoinen ja hänen puheviestinnälliset taitonsa tulee olla sellaisella tasolla, että se kiinnostaa kuuntelijoita. Muutoin keskustelu voi jäädä tyngäksi ja podcastin sisältö ei ole kiinnostavaa tai kuuntelija ei jaksaa kuunnella ohjelman sisältöä. Samasta asiasta keskustelin myös Kainuun Sanomien tuottaja Vilja Sorsan kanssa. Sorsan mielestä haastateltavan rooli on erittäin iso, sillä esimerkiksi ärsyttävän kuuloinen henkilö voi olla hankala kuunneltava. Joissain tilanteissa ärsyttävyys voi olla toki olla myös kiinnostava seikka, mutta itse koen niin, että äänen täytyy olla helposti kuunneltava ja myös selkeä. Omassa podcast-sarjassa tilanne oli kuitenkin positiivinen, sillä kaikki haastateltavat olivat miellyttäviä kuunneltavia ja he tuottivat myös paljon puhetta kysyessäni heiltä erilaisia kysymyksiä.

3.2 Seurantaviikko 2

5.10.2022

Haastateltavani saapui toimitukseen Kotkaan ja teimme noin tunnin mittaisen haastattelun. Äänitekniikaltaan haastattelu toteutettiin zoomin nauhurilla, jonka laitoin pöydälle nauhoittamaan keskusteluumme. Jälkikäteen huomasin, että parissa kohtaa mikin kohdentaminen ei toiminut ja jouduin säätämään äänenlaatua manuaalisesti Adobe Auditionissa. Laatu ei ollut näissä kohdissa paras mahdollinen, mutta kuuntelukokemus oli silti mielestäni toimiva. Tämä jätti silti itselleni parantamista äänittämisen suhteen tuleviin jaksoihin.

Haastattelu oli sisältönsä puolesta erittäin laadukas, sillä sain paljon tietoa Junnun elämästä ja nuoruudesta toisen aikalaisen näkökulmasta. Kävimme myös kaupungilla katsomassa paikkoja, jossa kerrottuja asioita oli tapahtunut ja tämä helpotti suuresti myös kokonaisuuden hahmottamista omalla kohdallani. Jakson nauhoittamisen jälkeen oli käytännössä varma, että ensimmäisen jakson pystyn rakentamaan kokonaan tämän haastattelun pohjalta kasaan. Ympäriille täytyi alkaa laatimaan vain erilaisia spiikejä ja protagonistin juontoja.

6.10.2022

Aloin purkamaan haastattelumateriaalia ja tutkimaan käyttökelpoisia pätkiä haastattelusesioista. Itse materiaalin raakkaaminen oli vaativa urakka, sillä yli tunnin verran materiaalia täytyi saada mahtumaan alle puolen tunnin mittaiseen jaksoon. Loppupeleissä tämä kävi kuitenkin kohtalaisen kätevästi, sillä mielenkiintoisimmat pointit löytyivät noin 20 minuutin keskustelun jälkeen. Käytännössä minun ei tarvinnut poistaa kuin noin 15 minuutin edestä materiaalia ja rakentaa väliä toimittajan omaa pohdintaa sisältäville spiikeille. Inspiraatiota tämän kaltaiseen toimittamiseen otin Ylen toimittaja Jaakko Keson Youtube-videoista, joissa toimittaja käsittelee erilaisia aiheita ja on niissä kokijan roolissa.

Ensimmäisen editointipäivän jälkeen minulla oli kasassa neljä minuuttia jakson alkua. Sain nauhoitettua ohjelman intron sekä pienen pätkän välispiikkiä. Sen lisäksi laadin ohjelmalle lyhyen alkutunnarin ja editoin haastattelusta pari minuuttia haastateltavan puhetta jakson alkuun.

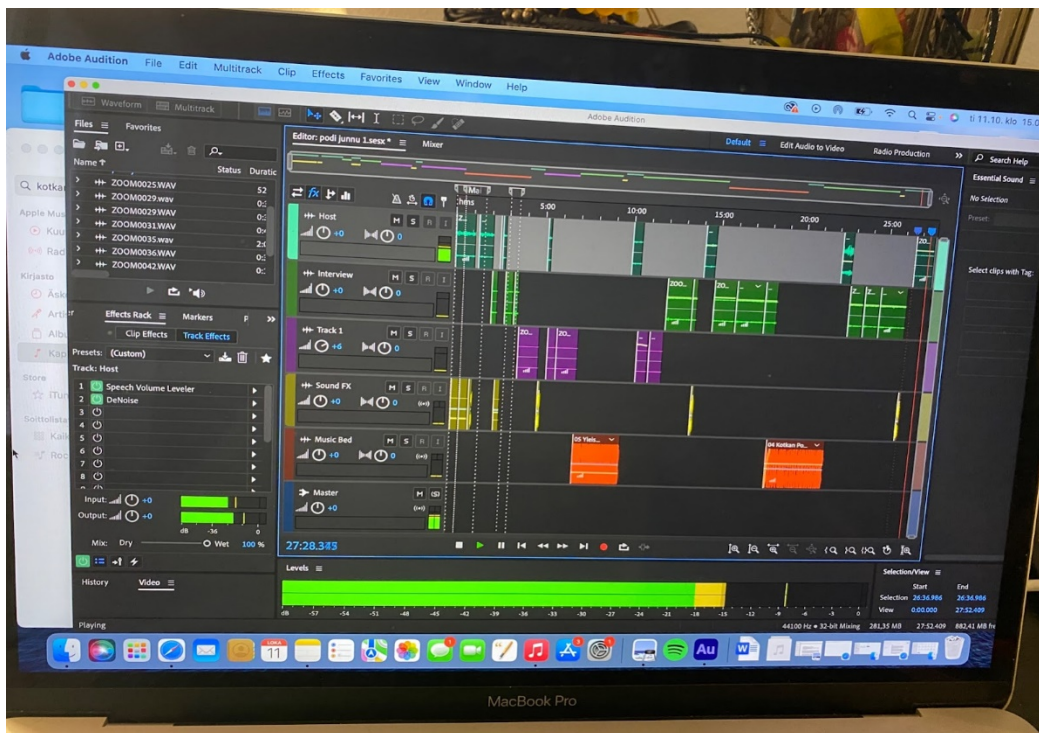
10.10.2022

Haastattelin Juha Vainio-rahaston edustajaa Heimo Hatakkaa Espoossa. Ajatukseni oli saada kolmosjakson haastatteluun myös joku palkinnon voittanut taiteilija ja sen tiimoilta ajattelin lähestyä joko vuonna 2015 voittanutta Pelle Miljoonaa tai vuonna 2022 palkinnon saanutta Saara Törmää. Hatakan haastattelu onnistui hyvin ja äänenlaadullisesti se oli huomattavasti parempi kuin ensimmäisen jakson haastattelut. Onnistuin siis kehittämään itseäni ja kiinnittämään enemmän huomiota haastattelun toteutukseen kuin ensimmäisessä jaksossa, joka oli itselleni tärkeä asia oman kehittymisen kannalta.

Pidin muutaman päivän taukoa editoinnista, jonka jälkeen jatkoin työtä. Suuri haaste editoinnissa oli ajoittainen editointiohjelman pätkiminen ja tiedostojen toimimattomuus, jos ne päätyivät epähuomiossa väärään tiedostokansioon. Tuolloin editointiohjelma ei enää löytänyt tiedostojen sijaintia, jolloin myös editointi ei onnistunut. Tämän ongelman kanssa painin muutamia kertoja, mutta lopulta aloin tallentamaan tiedostot aina ulkoiselle kovalevylle, jolloin tiedostosijainti oli aina samassa paikassa.

11.10.2022

Viimeistelin ensimmäisen version editoinnin Adobe Auditionissa. Yritin kiinnittää huomiota äänien tasapainoon, jotta kokonaisuus olisi mahdollisimman laadukas erilaisilla toistoalustoilla. Jos äänenvaihtelu on liian suurta ohjelman aikana, voi se aiheuttaa epämiellyttävän kuuntelukokemuksen esimerkiksi autossa, jos äänenvoimakkuutta täytyy säätää jatkuvasti.

Kuva 2. Kuvassa ensimmäisen jakson editointia Adobe Auditionissa. Lähes kahden tunnin haastattelumateriaalista kasaan syntyi noin 26 minuutin mittainen avausjakso.

Ensimmäisen jakson editoinnissa eteeni tuli haasteita äänenlaadun kanssa muutamissa kohdissa. Nauhurin kohdennus oli ollut heikko ja äänenlaatu heikkeni muutamissa kohdin jaksoa. Auditionin avulla pystyin säätämään laatua kuunneltavaksi mutta ääniongelmien selvittäminen ja korjaaminen seuraavia jaksosia varten nousi itselleni tärkeäksi seikaksi.

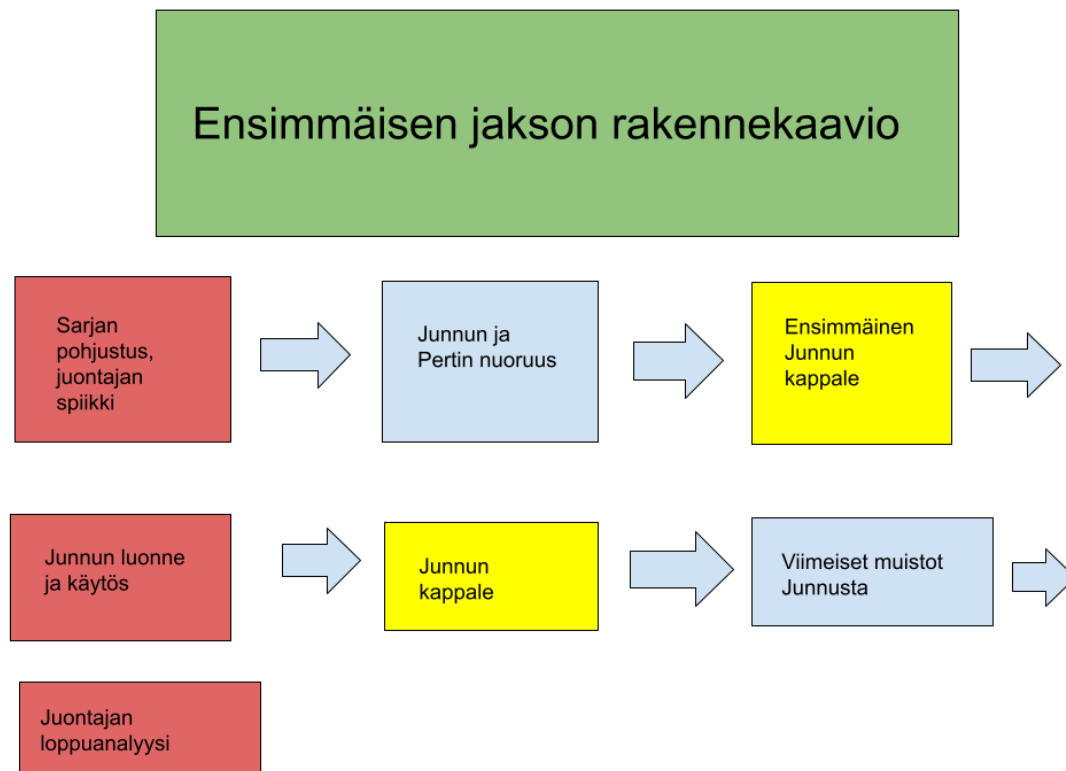
Huomasin myös sen, että editointiin menee selkeästi eniten aikaa ohjelmaa tehdessä. Yhtä jaksoa varten editoin äänimateriaalia noin viisi tuntia. Haastatteluun ja sen valmisteluun aikaa käytin noin kolme tuntia, joten yhtä podcast-jaksoa varten aikaa kului yhden työpäivän verran. Myös oman tietokoneen oikuttelu suuren tiedostomäärän alla tuotti ajoittain haasteita, mutta lopputulokseen ensimmäisen jakson osalta olin verrattain tyytyväinen.

Viikkoanalyysi 5.–12.10.2022

Ensimmäinen jakso valmistui yhden viikon aikana nauhoittamisesta ja olin aikatauluun varsin tyytyväinen. Olin myös tyytyväinen jakson pituuteen, jonka lopullinen mitta oli 26 minuuttia. Tukea pituudelle sain myös haastattelusta Kainuun Sanomien sosiaalisen median tuottajan Viljan Sorsan kanssa. Sorsa puhui itse siitä, että turvallinen mitta jaksolle on noin puoli tuntia, sillä sen pituinen podcast kantaa sisällöltään yleensä varmasti. Myös rakenne vaikuttaa suositeltavaan mittaan ja itse suunnittelin jo käsikirjoitusvaiheessa podcastin mittaksi noin puolen tunnin jaksoa.

Journalistista työtä tehdessä tyypillisiä työvaiheita ovat esimerkiksi erilaisten aineistojen hankinta, jutun tai käsikirjoituksen laatiminen, sekä jutun käsitteleminen ja editoiminen (Koljonen 2013, 62).

Täsmälleen samalla tavalla muodostui myös ensimmäinen podcast-jakso. Ensimmäinen työ oli löytää taustoja Juha Vainiosta, jonka lisäksi aloin etsimään haastateltavia. Sen jälkeen aloin jo miettimään alustavaa käsikirjoitusta. Haastattelujen jälkeen oli vuorossa jakson editoiminen ja sen demojen arvioittaminen päätoimittajalla ja tuottajalla. Laadin ensimmäisen jakson käsikirjoituksesta myös rakennekaavion selventääkseni omaa käsitystä jakson rakenteesta.

Kaavio 1. Ensimmäisen jakson rakenne.

Jo ensimmäistä jaksoa tehdessäni aloin miettimään sitä, että jos paikallisessa sanomalehdessä haluttaisiin toteuttaa aktiivisesti podcasteja, toimituksessa täytyisi olla niihin perehtynyt työntekijä tekemässä niitä täysipäiväisesti, sillä niin aikaa vieviä projekteja nämä ovat.

Podcastissa on tärkeää, että siinä ei ole mukana sivuääniä tai ääni ei kaiu. Myös hyvä mikrofoni ja hiljainen äänityspaikka on tarvittavia asioita podcastia tehdessä. (Kortesuo 2019, 148.)

Minulla oli ensimmäisessä jaksossa kaikki nämä ominaisuudet käytössä, mutta mikrofonin sijainti oli tuonut muutamiin kohtiin haasteita nauhoittamisen kanssa. Olen sitä mieltä, että journalistisessa reportaasissa saa kuuluakin vähän taustaääniä, sillä se tuo tunnelmaa, mutta esimerkiksi käden osumisesta mikrofoniin johtuva runkoääni on haastava asia, jos sen haluaa editoida pois lopullisesta ohjelmasta. Näihin asioihin on kiinnitettävä tarkemmin huomiota tulevissa jaksoissa.

3.3 Seurantaviikko 3 ja 4

14.10.2022

Lähetin materiaalin kuunneltavaksi päätoimittajalle ensimmäistä kertaa. Lähetyksessä käytin Wetransfer-nimistä verkkopalvelua, jonka avulla pystyy jakamaan internetin välityksellä isoja tiedostoja. Wetransfer oli tullut minulle tutuksi jo koulussa, kun jaoimme radiotyön kursseilla omia demoja opettajan kuunneltavaksi. Wetransfer osoittautui hyväksi välineeksi jakaa myös itse podcastin versioita opinnäytetyön aikana, sillä en ollut aina paikalla levikki-alueella, joten tiedostot siirtyivät kätevästi päätoimittajalle ilman tarvetta siirtyä itse Kotkaan viemään materiaalia kuultavaksi.

28.10.2022

Kävimme päätoimittajan kanssa puolen tunnin palautekeskustelun ensimmäisestä jaksosta puhelimitse. Pääosin palaute oli hyvää ja kehuja jakso keräsi erityisesti tyyli- ja muotoonsa ansiosta. Havainnoiva ja komentoiva toimittaja haastattelujen välissä antoi jaksolle uudenlaista näkökulmaa ja historialliset aiheet saatiin nivottua osaksi nykypäivää. Kehitysideoitakin löydettiin: jakson loppuvaiheessa oli muutamassa puheosiossa liikaa tyhjää tyhjää, joten haastateltavan puheesta päätettiin editoida hieman dynaamisempi, jotta kuulija ei kyllästyisi. Tätä olin miettinyt myös itse jaksoa editoidessa, mutta olin jättänyt tyhjää tilaa siksi, että halusin kuulla myös päätoimittajan ajatukset äänitallenteen rytmistä ja haastateltavan puhettavasta. Olin kuitenkin samaa mieltä tiivistämisen tärkeydestä, joten sovimme lyhentävämmä hieman jakson loppuosaa.

Jakso oli kuunneltu toimituksessa myös toisen tuottajan kanssa. Yhdessä oli löydetty korjattavaa alkuspiikkiin, jossa oli faktantarkistuksen osalta korjattava asia. Ensimmäisessä versiossa kerroin, että haastateltava oli löydetty internetin kautta, vaikka todellisuudessa henkilö oli itse ottanut yhteyttä erään toisen juttusarjan kautta. Koska noudatamme journalistin ohjeita, tämä asia täytyi korjata journalistisesti oikeaksi. En ollut tätä asiaa ensimmäistä versiota tehdessäni edes ajatellut, joten tämä oli itselleni tärkeää oppia myös journalistisesta näkökannasta.

Viikkoanalyysi 14.10–28.10.2022

Tällä vuosituhannella toimituskulttuurin keskeisiä ainesosia on ollut suunnittelu, tuottaminen, koordinointi ja ohjaaminen. Suunnitteleva ja editoiva työtapa on hivuttautunut pikkuhiljaa osaksi useiden toimituksien työtapaa. (Koljonen 2013, 108–109.)

Oman podcast-sarjan osalta olen kokenut, että olen saanut riittävästi ohjausta työn aikana, mutta itsenäinen tekeminen on luonnollisesti edelleen merkittävässä osassa työtä. Tärkeäksi hetkeksi työtä tehdessä nousee kuitenkin palautteet, joissa mietitään yhdessä esimerkiksi päätoimittajan kanssa sarjan sisältöä ja mitä siinä kannattaa muokata. Omalle työlle tulee helposti sokeaksi, joten ulkopuolisen ammattilaisen näkemys nousee isoon arvoon journalistista sisältöä tehdessä. Koen, että samasta syystä toimituksissa on myös tuottajia, jotka editoivat toimittajien juttuihin viimeisen silauksen. Työn ohjaaminen tuntui tärkeältä myös omassa podcastissani, sillä sain toimituksen henkilöiltä tärkeitä vinkkejä, joita podcastissa kannattaa huomioida paikallisesta näkökulmasta. Muun muassa haastateltavien valintaan annettiin hyviä vinkkejä, sillä monet Kymen Sanomien toimittajat tuntevat paikalliset asukkaat jo vuosien ajalta.

3.4 Seurantaviikko 5

13.11.2022

Viimeistelin podcastin ensimmäisen jakson toisen version. Otin yhteyttä myös Apulanta-yhtyeestä tunnettua Toni Wirtasta, jotta saisin hänet podcastin toiseen jaksoon vieraaksi. Wirtanen on voittanut Juha Vainio-palkinnon muutama vuosi takaperin. Podcastia editoin noin pari tuntia.

14.11.2022

Kävimme keskustelua Kymen Sanomien päätoimittajan kanssa podcastin julkaisuajankohdasta. Tällä hetkellä suunnittelemme niin, että jaksot julkaistaisiin joulun aikoihin siksi, että

tuolloin ihmisillä on enemmän aikaa kuluttaa mediaa, koska monet ovat noihin aikoihin lomalla.

21.11.2022

Haastateltavan löytäminen podcastin kolmanteen jaksoon ei ole sujunut täysin ongelmitta. Myös Toisen jakson nauhoitusten sopiminen Kotkaan tuottaa haasteita, sillä asun itse Helsingissä, joten aikatauluttaminen nauhoittamiselle ei oikein meinaa onnistua. Haastateltavan suhteen päätän ottaa yhteyttä rap-artisti Pyhimyksen manageriin ja kysyä häneltä haastattelua. Myös Pyhimys on voittanut palkinnon muutama vuosi takaperin. Olen huomannut opinnäytetyön aikana välillä raskaaksi yhdistää työskentelyn ja omatoimisen organisoinnin esimerkiksi nauhoitusten järjestämiseksi. Podcastin tekeminen toimittajan on eräänlaista yhden miehen tuotantoyhtiön ylläpitämistä, joten taukoja tekemiseen tuntuu tulevan välttämättä.

Viikkoanalyysi 13.-21.11.2022

Haasteltavien löytymättömyys harmitti minua, mutta päätin olla takertumatta liiaksi siihen seikkaan, sillä tehtävää oli reilusti vielä muidenkin jaksojen kanssa ja podcast-jakson rakenteen suunnittelu vaati myös työtä.

Podcastin tekemistä pidetään lähtökohtaisesti työläämpänä kuin kirjoitetun tekstin tekemistä, mutta kuluttajalle podcast on usein helpompi kuluttaa kuin kirjoitettu teksti. Podcastia voi kuluttaa vaikkapa automatkoilla, kävelylenkeillä tai vaikkapa pyykkiä silittäessä. (Korteso 2019, 146–147)

Tässä vaiheessa projektia aloin havaitsemaan kuinka työläs podcast on. Projekti oli ollut käynnissä jo miltei kaksi kuukautta ja olin yhä keskeneräisessä vaiheessa nauhoitusten kanssa. Tähän osasyynä oli toki se, että suoritin samalla myös muita opintoja ja työskenteilin Kymen Sanomissa iltatuottajana. Haastattelujen sopiminen, editoiminen ja käsikirjoittaminen alkoi kerääntyä raskaaksi juuri sen takia, että tekemistä oli niin paljon monella eri osa-alueella. Editointia tehdessäni olin kuitenkin samaa mieltä siitä, että kuulijalle materiaali on helposti kulutettavaa ja toivon sen olevan myös mielenkiintoista. Koekuuntelin

valmiita jaksoja läpi ja olin tyytyväinen siihen, että jakso soljui eteenpäin luonnollisesti ja en kokenut tylsiä hetkiä aihetta kuunnellessani.

3.5. Seurantaviikko 6

2.12.2022

Käynnistin projektin kolmosjakson editoinnista. Sain kasattua materiaalia noin kymmenen minuutin edestä. Jakso vaatisi vielä yhden haastateltavan mutta päätin editoida sen joka tapauksessa, koska haastattelumateriaali oli hyvää ja koin, että silläkin pärjätään. Myös aika alkaa loppumaan editoinnin suhteen, joten pakko alkaa toimimaan, jotta etenee.

9.12.2022

Tein kakkosjakson nauhoitukset. Nauhoitin katugallupin, jossa kyselin ihmisiltä Juha Vainiosta Kotkan kaduilla. Ihmiset suostuivat haastatteluihin paremmin, kun mukana ei ollut kameraa. Se oli mielestäni erikoinen ilmiö. Sen jälkeen menin illalla karaokebaariin ja haastattelin ihmisiä ja kuuntelin, että laulavatko he Junnun musiikkia. Alkuperäisessä suunnitelmassa tarkoituksena oli mennä myös paikalliseen koripallo-otteluun, mutta en saanut aika-aulutettua äänityssessioita niin, että samana päivänä nauhoitusten kanssa olisi ollut otte-
lua. Päätin jättää ottelun siis suosiolla pois ja tyytyä katugallupiin ja karaokebaariin. Nauhoitusprosessissa piti olla tarkkana, ettei haastattele liian humaltuneita ihmisiä. Jännitti että kuuluuko äänet, mutta hyvin kuului. Luvan nauhoittamiseen olin kysynyt jo etukäteen ravintoloitsijalta.

Viikkoanalyysi 2.–9.12.2022

Toisen jakson tyyliä voisi juttutyypiltään luonnehtia reportaasiksi. Reportaasiksi kutsutaan juttua, jossa toimittaja on läsnä paikan päällä ja sen tavoitteena on välittää tunnelmia ja vaikutelmia kyseisestä tilanteesta. Reportaasi perustuu siihen, että toimittaja jalkautuu kentälle ja siinä on usein henkilökohtainen sävy. (Jaakkola 2013, 220–221.)

Reportaasi sopi hyvin osaksi podcastin toista jaksoa, sillä olen itse jaksoissa koko ajan äänessä, ja toimittaja on vahvasti persoonallaan mukana jaksosten rakenteessa. Kentälle jalkautuminen ja tunnelmien ja Juha Vainion tarinoiden etsiminen kentältä sopi mielestäni

mainiosti osaksi podcast-sarjaa ja toi siihen uudenlaista kulmaa perinteisten haastatteluiden rinnalle.

Podcast voi olla työläs toteuttaa, jos työvaiheita on monia ja useat vastuualueet on hoidettava itse. Podcastin työläs luonne oli tullut esille myös muissa sanomalehdissä, kuten Kainuun Sanomien tuottaja Vilja Sorsa asiasta kertoi. Havaitsin työvaiheiden rankkuuden myös itse siinä vaiheessa, kun omat suunnitelmani eivät toteutuneetkaan haluamallani tavalla vaan produktiossa jouduin tekemään kompromisseja, joita oli esimerkiksi muutaman haastattelun jättäminen pois siksi, että en saanut kontaktoitua ihmisiä tai he kieltäytyivät haastattelusta. Myös aikataulujen sovittamisen haasteet jättivät joitain kohtia tekemättä.

3.6 Seurantaviikko 7

12.12.2022

Sain editoitua kolmannen jakson valmiiksi yhden haastattelun pohjalta. Olin hieman pettynyt, sillä en saanut hankittua jaksoon toista haastateltavaa. Päätin kuitenkin valmistella jakson yhdellä haastateltavalla, sillä omasta mielestäni jakson sisältö kantoi hyvin myös yhdellä haastateltavalla. Myös aika editoimisen suhteen alkoi lopettamaan, joten tämä oli tässä vaiheessa ainoa järkevä ratkaisu. Hyvät biisivalinnat edesauttoivat myös jakson toimivuutta.

Editointiin meni aikaa kokonaisuudessaan noin kuusi tuntia. Lopputulokseen olin kaikesta huolimatta tosi tyytyväinen. Havaitsin myös itsestäni sen, että aloin löytää rutiinia äänen editoimiseen, jos tekemistäni vertaa ensimmäiseen jaksoon. Selkeästi tekeminen on lääke siihen, että alkaa kehittyä tehokkaammaksi editoijaksi podcastien suhteen.

13.12.2022

Aloin editoimaan kakkosjakson sisältöä ja sain koko jakson kasaan kuuden tunnin uurasuksella. Olin tosi tyytyväinen sisältöön ja omasta mielestäni mielenkiintoisin jakso. Kotkalaiset pääsevät ääneen ja luulen että se on tosi hyvä asia podcastin mielenkiinnon kannalta. Palaveri myös Kymen Sanomien tuottajan kanssa ja teimme päätöksen, että jaksot

julkaistaan joulun pyhien ja loppiaisien välillä, koska ihmisillä silloin aikaa kuunnella. Jokaiseen jaksoon on laadittava ”avainjuttu” eli syventävä juttu, jota kautta lukija pääsee podcastiin käsiksi. Sen lisäksi tehtävä materiaali valmiiksi Instagramiin, koska markkinointi somessa on erittäin tärkeä asia.

Äänitasot huolestuttivat minua toisen jakson osalta, sillä karaokebaarissa oli kova meteli ja en ollut varma miltä lopputulos kuulostaisi nauhalla. Olin kuitenkin positiivisesti yllättynyt, sillä materiaali kuulosti selkeältä ja kaikesta sai loppujen lopuksi selvää.

14.12.2022

Sain Kymen Sanomien tuottajalta palautetta kakkosjakson sisältöön liittyen. Muokattavia asioita oli muun muassa jakson pituudessa, jota suositeltiin lyhennettäväksi. Tämä johtui siitä, että tuottajan mielestä jaksossa oli hieman tyhjäkäyntiä ja useissa kohdissa oli hieman editoinnista jääneitä häntiä, eli niin kutsuttua tyhjää ääntä, joka ei vienyt jaksoa eteenpäin. Tyhjässä äänessä ei ole sisältöä, vaan taustalta kuuluu esimerkiksi huminaa nauhurin ollessa päällä. Lyhentelyjen jälkeen jakson pituus tippui kolmestakymmenestä minuutista 26 minuuttiin.

Tyhjäkäynnin lisäksi sain vinkin ottaa haastatteluista pois kysymyksiä ja vastauksia, jotka eivät suoranaisesti liittyneet Juha Vainioon. Karaokebaareissa olin kysellyt muun muassa ihmisten lempikaraokebiisejä ja totesimme niiden olevan ohjelman luonteeseen liittyen turhaa sisältöä. Näin ollen poistin näitä kohtia podcastista kokonaan. Näiden toimenpiteiden jälkeen olin saanut valmiiksi podcast-sarjaani varten kaikkien kolmen jakson editoinnin. Enää oli odotettava tuottajien kommentit ja jos kaikki vaikuttaisi hyvältä, niin jaksot olisivat valmiita julkaistavaksi.

Viikkoanalyysi 12–18.12.2022

Podcast-sarjan kakkosjaksoa varten haastattelin ihmisiä niin kutsutulla ”kiertohaastattelu” metodilla.

Kiertohaastattelu eli gallup, tarkoittaa sitä, että valikoidaan haastateltaviksi useita henkilöitä, joille esitetään samat kysymykset. Haastattelutilanteessa tulee huomioida kysymysten järjestys ja haastattelu on hyvä aloittaa yleisillä helppoilla kysymyksillä. Usein gallupiin valitaan myös jokin tietty maantieteellinen alue, jossa ihmisiä haastatellaan jostain

ajankohtaisesta aiheesta. Gallupiin kannattaa aina yrittää haalia mahdollisimman eritaustaisia haastateltavia. Erilaisia taustoja voi olla ikä, ammatti ja ideologia. Näin samaan aiheeseen saadaan erilaisia tapoja suhtautua samaan asiaan. (Jaakkola 2013, 202–208.)

Tähän samaan toimintamalliin pyrin myös omassa gallupissani ja kysyin ihmisiltä siitä, että ovatko he kuulleet koskaan Juha Vainiosta. Tämän jälkeen lähdin viemään haastattelua syvempään päähän tiedustellen muun muassa Juha Vainion merkitystä kotkalaisille ja kotkalaisuudelle. Koin tämän hyvänä ratkaisuna, sillä monet lähtivät puhumaan mielellään omasta suhteestaan Junnuun, vaikka osalla ei edes ollut suurta kosketuspintaa häneen tai hänen musiikkiinsa. Laadin gallupin Kotkassa kauppakeskus Pasaatin ympäristössä, joten haastateltavat olivat maantieteellisesti samalla sijainnilla. Tärkeää minulle oli myös haalia eri ikäisiä haastateltavia, sillä olin melko varma, että nuorempien haastateltavien vastaukset ovat hyvin erilaisia kuin vanhempien. Olin tässä asiassa oikeassa ja monet nuoret kommentoivat suhdettaan Junnuun hyvin eri tavalla kuin vanhemmat kotkalaiset.

3.7. Seurantaviikko 8

22.12.2022

Jokainen podcast-jakso julkaistaan osana kirjoitettua artikkelia Kymen Sanomien verkkosivuilla ja tällä päivämäärällä kirjoitin jutut valmiiksi odottamaan julkaisua. Juttuja kutsutaan avainjutuiksi, joka tarkoittaa sitä, että artikkeli on suunniteltu pääjutuksi lehdessä sille päivälle, kun se julkaistaan. Juttujen kirjoittaminen onnistui kohtalaisen vaivattomasti, sillä se muodostui vain omien jaksojen litteroinnista tekstimuotoon ja merkittävimpien kärkien nostamiseksi noin 3500 merkin artikkeliin. Tämän jälkeen latasin podcastit Soundcloud-alustalle, jota kautta jaksot ovat kuunneltavissa. Kymen Sanomilla ei ollut aiemmin omaa Soundcloud-tiliä, joten päädyin tekemään sellaisen lehdelle. Äänitiedostojen lataamisen jälkeen tein upotukset kirjoitus- ja julkaisuohjelma Neon, jota Kymen Sanomissa käytetään. Upotus tarkoittaa sitä, että podcastin kuuntelulinkki on osana kirjoitetun jutun rakennetta, joten lukija pääsee kuuntelemaan podcastin vain klikkaamalla linkkiä artikkelissa. Jutuista puuttui vielä kuvitus, jota aloin myös suunnittelemaan. Tilasin Kymen Sanomien graafikolta kuvituksen juttusarjaan, jonka lisäksi aloin miettimään kuvauskeikkaa seuraavalle päivälle, jolloin jaksoja varten voitaisiin ottaa muutama kuva osaksi kirjoitettujen artikkelien sisältöä sekä pari videota, joilla podcast-sarjaa voidaan markkinoida Kymen

Sanomien Instagram-sisältöpalvelussa. Grafiikka valmistui vielä saman päivän aikana ja olin siihen niin tyytyväinen, että päätin ottaa sen jokaisen podcast-jakson artikkelin pääkuvaksi. Graafikko laati myös kansikuvan jaksoille Soundcloud-palveluun, joka oli hyvin samanlainen kuin juttuihin mennyt kuvitus, mutta sen kuvasuhde oli muovattu neliöksi.

Kuva 3. Kotkan poikii -podin kuvituskuva. Tekijänä Juha Rika.

23.12.2022

Kävimme kuvaamassa Kymen Sanomien kuvaajan kanssa muutaman valokuvan podcast-jaksojen kirjoitettuja artikkeleita varten, jonka lisäksi teimme mainosvideot Instagramiin. Valokuvaan päätyi Juha Vainion nuoruusvuosien kotitalo sekä Vainion muistolle pystytetyt riimikivet, jotka sijaitsevat Kotkansaarella. Videoita kuvasimme kotitalon edessä, riimikivillä ja Kotkan kauppatorilla. Videoiden tarkoituksena oli se, että esiinnyin toimittajana pääroolissa kameran edessä ja kerroin lisätietoa jaksosta, johon kuvauspaikka liittyi. Ajatuksena oli se, että toimittajan mielenkiintoinen esiintyminen ja aiheen karismaattinen esittäminen kameralle lisäisi sosiaalisen median käyttäjien kiinnostusta mennä kuuntelemaan podcast-sarjaa verkkosivullamme. Videoiden kuvaaminen sujui vaivattomasti, sillä nautin kameran

edessä olemisesta. Ainoana yllätyksenä tuli se, että projektissa meni yllättävän paljon aikaa koska esimerkiksi tuuli ja ohikulkevat ihmiset sotkivat välillä nauhoituksia. Kolmen videon, joiden yhteiskesto oli alle minuutti, kuvaamiseen meni aikaa noin pari tuntia. Toimituksessa sain kuvaajalta valmiit videot sähköpostiin, jonka jälkeen laadin jokaiseen videoon tekstitykset Headliner-verkkosivustolla ja siirsin ne myös puhelimeeni odottamaan julkaisua. Lisäsin myös otetut kuvat osaksi kirjoitettuja artikkeleita, jonka jälkeen jutut siirtyivät tuottajille tarkistettavaksi.

Viikkoanalyysi 19.–25.12.2022

Sosiaalista mediaa ei voi tänä päivänä vähätellä osana juttujen mainostamista. Kainuun Sanomien sosiaalisen median tuottajan Vilja Sorsan mukaan myös Kainuun Sanomissa panostetaan juuri juttujen mainostamiseen sosiaalisessa mediassa, sillä tuolloin jutut tulevat tilaajien luokse ja niitä ei tarvitse etsiä. Tähän samaan halusin pyrkiä myös itse ja siksi laadin suunnitelman muutamasta Instagram-reels videosta ja story-päivityksestä Instagramiin. Samaan aikaan tiesin, että podcast saisi enemmän näkyvyyttä ja jaksoja mainostetaisiin vielä enemmän, mutta nykyisillä resursseilla se ei ollut mahdollista enkä itse pystynyt ajallisesti panostamaan sosiaaliseen mediaan eteenpäin. Tärkeää oli kuitenkin se, että olimme saaneet videota ja kuvaa osaksi podcastien markkinointia emmekä olleet pelkän äänen varassa tulevia jaksoja ajatellen.

Videot tarjoavat mahdollisuuden välittää tunnelmia, miljöötä tai tilaa. Niiden avulla tarjotaan mahdollisuus katsojalle eläytyä ja ymmärtää asioita omin silmin. Videoiden avulla ihminen ei ole välikäden tulkintojen varassa. (Jaakkola 2013, 149.)

Videot toimivat erinomaisena apuna myös minun podcast-sarjassani. Ensimmäisessä jaksossa haastateltava kertoi minulle missä Juha Vainio aikoinaan asui, joten menimme tämän tiedon pohjalta kuvaamaan mainosvideon podcastille kyseisen talon eteen. Näin kuuntelija pystyi halutessaan itse näkemään talon, eikä olemaan vain minun ja haastateltavan keskustelun varassa. Samasta talosta otettiin myös kuva, joka liitettiin osaksi kirjoitettua juttua.

3.8. Seurantaviikko 9

28.12.2022

Ensimmäinen jakso julkaistiin verkkosivullamme aamulla klo 5. Sain jo samana päivänä kehuja podcastista toimituksen toimittajien lisäksi jopa sisarlehtien toimittajilta, mikä oli hieno asia. Lukijoilta kirjoitettua palautetta ei ensimmäisenä päivänä tullut. Jakson datan analysoinnin päätin jättää seuraavalle viikolle, jolloin jakso olisi ollut reilun viikon kuunneltavissa. Jaksoa mainostettiin myös Instagramissa, jonne tekemäni video oli myös ladattu.

Viikkoanalyysi 26.–31.22.2022

Seurasin jakson julkaisun jälkeen jutun sijoitusta verkkosivullamme koko päivän ajan. Tuottajat pitivät artikkeleita pääuutisten joukossa muutaman tunnin ajan, mutta pikkuhiljaa artikkeleita alettiin tiputtaa alaspäin uutisvirrassa muiden juttujen myötä. Tämä on luonnollista toimintaa, kun uusia juttuja tulee, mutta samalla pystyin olettamaan toiminnasta sen, että juttu ei välttämättä kerännyt kovin suuria lukija- tai katselumääriä heti alkuun.

3.8. Seurantaviikko 10

2.1.2023

Toinen jakso julkaistiin ja tällä kertaa sen julkaisu sijoittui iltapäivälle. Jakson sijoittamisella iltapäivälle aamun sijaan yritettiin kokeilla sitä, että saavuttaisiko se enemmän kuunteluita julkaisun ajankohdan vaihtamisella. Kuten edeltävää jaksoa ajatellen, myös tätä jaksoa mainostettiin Instagramissa reels-videolla.

6.1.2023

Podcast-sarjan viimeinen jakso julkaistiin ja olin erittäin onnellinen, että kaikki kolme jaksoa oli viimein kuunneltavissa ja julki. Lähes neljä kuukautta vireillä ollut projekti oli siis viimein saavuttamassa loppusuoran. Samana päivänä julkaistiin myös viimeinen Instagramin reels-video, jonka tarkoitus oli mainostaa viimeistä podcast-jaksoa entisestään. Reels-videon lisäksi minua pyydettiin tekemään pieni mainos printtilehteen koko podcast-sarjan olemassaolosta, joka julkaistiin sunnuntaina lehden takasivulla. Näin ollen myös printtilehden lukijat saisivat halutessaan tietoa podcastista.

Viikkoanalyysi 2.–8.1.2022

Sosiaalista mediaa hyödyntävä journalismi on nimeltään sosiaalinen journalismi. Siinä pyritään siihen, että journalistista työprosessia avataan käyttäjien ulottuville tai luodaan uusia yleisösuhteita. (Jaakkola 2013, 158–159.)

Mielestäni yleisösuhteen luominen on tämän päivän journalismissa erittäin tärkeä asia, sillä ihmiset käyttävät paljon aikaa sosiaalisen median alustoilla. Se tarkoittaa sitä, että juuri noilla palveluilla on paljon käyttäjiä, joita pitäisi pystyä houkuttelemaan myös perinteisen median pariin. Tämän takia halusin mainostaa omaa ohjelmaani myös sosiaalisessa mediassa, jotta sellaisetkin henkilöt, jotka eivät normaalisti käy Kymen Sanomien verkkosivulla, voisivat kiinnostua podcast-sarjasta ja mahdollisesti siirtyä kuuntelemaan ohjelman. Sosiaalisen median kautta voisi näin ollen olla mahdollista houkutella lehdelle myös uusia tilaajia.

Printtilehdessä podcast-sarjan mainostaminen on hyvä asia, mutta sen tehosta on vaikea sanoa mitään. Kainuun Sanomien tuottaja Vilja Sorsa kertoi minulle, että ennen hänen aloittamistaan tuottajan roolissa podcasteja oli mainostettu Kainuun Sanomissa lähestulkoon ainoastaan printissä ja sitä kautta kuuntelijan tavoittaminen on vaikeaa. Tämä johtuu siitä, että podcast ei ole kätevästi käden ulottuvilla, vaan lukija joutuu lähtemään metsästä-mään tuotosta verkosta omatoimisesti, sillä printtijulkaisussa ei ole linkkiä, jota klikkaamalla pääsisi juttuun automaattisesti käsiksi. Kymen Sanomien tapauksessa printtimainos ei ollut ainoa markkinointikeino, vaan pieni lisä sosiaalisen median markkinoinnin ohelle. En ole itsekään varma sen hyödystä kuuntelijoiden houuttelemisessa, mutta pidän kuitenkin hyvänä asiana tiedottamisen kannalta, että podcastista mainittiin myös perinteisessä printtimediassa.

4 Pohdinta ja päätelmät

Syksyllä 2022 alkanut projekti on ollut itselleni opettavainen sekä kasvattava kokemus. Oman journalistisen työn säännöllinen raportointi päiväkirjaan on kehittänyt itseäni asioiden organisoijana ja myös oma käsitykseni journalismin monipuolisuudesta on laajentunut. Olen oppinut ymmärtämään podcastin tekemisestä yhä enemmän esimerkiksi jaksojen konseptoinnin kannalta ja myös työn ajalliset vaatimukset ovat realisoituneet minulla entistä tarkemmin.

4.1 Podcast-jaksojen analytiikkaa

Kolmen jakson tuloksia datan puitteissa pääsin analysoimaan Piano Insight-palvelun avulla. Aloitin datan läpikäymisen tiistaina 10.1.2023, jolloin viimeisen jakson julkaisemisesta oli kulunut aikaa neljä päivää. Piano Insightin avulla saadaan selville lukijamäärät artikkelista, joka on rakennettu podcast-jakson ympärille. Soundcloud-alustalle upotettu podcastin kuuntelulinkki kertoo kuunteluiden määrän, eli toisin sanoen sen, kuinka moni on klikannut artikkelista kuuntelemaan itse podcastia.

Jaksoista selvästi suosituin artikkeli oli koko sarjan pilotti, joka nousi julkaisupäivänään kymmenen luetuimman jutun joukkoon sijalle 8. Juttu ei kuitenkaan noussut tuona päivänä lähellekään klikatuimpien otsikoiden kärkeä vaan jäi selvästi luetuimman jutun jalkoihin. Suosituimmalla jutulla oli yli puolet enemmän lukukertoja kuin podcast-jaksolla.

Suurin yllätys ensimmäisen jakson suhteen minulle tuli itse Soundcloud-linkin klikanneiden määrästä. Tällä tarkoitan sitä, että kuinka moni siirtyi itse kirjoitetusta artikkelista kuuntelemaan ohjelmaa. Alle puolet itse artikkelin lukeneista käynnistivät ohjelman kuuntelemisen. Tulos on hämmentävä ja sen syytä voi olla monia. Itse ajattelen niin, että syynä on saattanut olla podcast-formaatin tuntemattomuus Kymen Sanomien lukijoiden keskuudessa ja kuunteleminen ei ole tuntunut lukuhetkellä tarpeelliselta. Toinen vaihtoehto voi olla se, että aihe ei ole tuntunut mielenkiintoiselta ja siitä on poistuttu artikkelin lukemisen jälkeen. Myös kellonaika on voinut vaikuttaa kuuntelun aktiivisuuteen. Jos lukija ei ole lukuhetkellä ollut tilanteessa, jossa kuuntelu ei ole ollut mahdollista, voi podcastin kuunteleminen unohtua jo nopeasti hetken jälkeen, vaikka lukija olisi mahdollisesti halunnutkin jakson kuunnella.

Ikäryhmittäin avausjakson artikkeli nousi Power BI -ohjelman mukaan 25–34-vuotiaiden joukossa julkaisupäivän neljänneksi suosituimmaksi jutuksi. Tästä voi siis päätellä, että podcastien kulutus ja tunnettavuus tässä ikäryhmässä on suositumpaa kuin esimerkiksi vanhempien ikäryhmien. Myös Radiomedian tutkimuksessa vuonna 2020 kerrottiin, että ja 15–64-vuotiaista 21 prosenttia kuuntelee podcasteja viikoittain, joten vahva edustus ikäryhmästä näkyy myös tämän podcast-sarjan kuuntelijatilastoissa.

Toisen jakson artikkelin lukijamäärä noudatti pitkälti samaa kaavaa kuin ensimmäinen jakso: artikkelin klikkauksia kertyi, mutta kuuntelijoiden määrä oli käytännössä puolet suhteessa klikkauksiin. Myös itse artikkelin klikkausmäärät tippuivat verrattain ensimmäiseen jaksoon. Kolmannen jakson artikkeli keräsi vähiten klikkauksia ja myös itse podcast-jaksoa kuunneltiin kaikista vähiten. Kolmannella jaksolla oli vain kuudesosa siitä määrästä kuuntelijoita mitä avausjaksolla oli. Tämä ilmiö noudatti pitkälti sitä kaavaa, josta minulle kerrottiin jo projektin alussa. Kymen Sanomien yksi aikaisempi podcast-sarja oli ollut viisiosainen ja siinä kuuntelijamäärät olivat tippuneet koko ajan loppua kohti. Niin kävi myös tässä sarjassa. Ajankäytön ja resurssien kannalta tulevaisuudessa ei välttämättä kannata miettiä kovin pitkiä podcast-sarjoja, sillä niiden suosio vaikuttaa kevenevän aina sitä mukaa kun jaksoja tulee lisää.

Kaavio 2. Jaksojen pohjalle tehtyjen artikkeleiden lukukerrat vasemmalla ja oikealla jutusta itse podcastiin siirtyneiden klikkausmäärät. Data kerätty 10.1.2023.

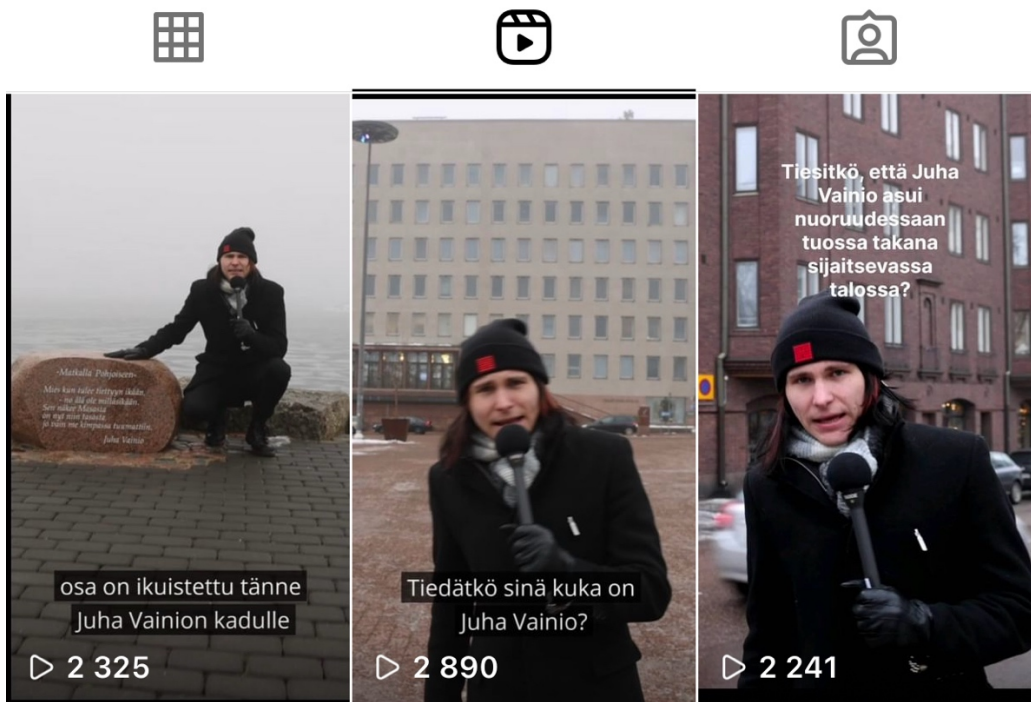
Kolmannen jakson suosioon saattoi vaikuttaa myös se, että se oli omasta mielestäni sisällöllisesti heikoin, sillä haastateltavien saaminen muuttui vaikeaksi ja myös aikataulu alkoi tuottamaan haasteita. Sisällön heikkous saattoi vaikuttaa siihen, että jakson ympärille rakennettu artikkeli ei ollut tarpeeksi mielenkiintoinen ja monet lukijat eivät klikanneet podcastia auki. Tästä asiasta kävimme keskustelua myös tuottajien kanssa ja olimme yhtä mieltä siitä, että kolmas jakso ei ollut sarjan kiinnostavin.

Instagramissa julkaistut reels-videot keräsivät kaikki yli 2000 näyttökertaa Kymen Sanomien tilillä. Näiden vaikutuksesta jaksojen näyttökertoihin on kuitenkin vaikea sanoa mitään, sillä videoista ei pysty tekemään suoraa linkkiä jaksojen sisältöihin. Näyttökerroista voi kuitenkin ajatella, että useampi Kymen Sanomien tilaaja on varmasti ollut tietoinen podcast-sarjan olemassaolosta verkkosivulla.

Piano Insight kertoi myös siitä, että podcast-sarjan artikkeleihin oli tullut myös maksumuuriin törmäämisiä ja lukija ei ollut näin ollen päässyt lukemaan juttua. Kymen Sanomissa suurin osa artikkeleista on maksumuurin takana. Myös maksumuuri on saattanut vaikuttaa kuuntelijoiden määrään, sillä sosiaalisen median kautta juttusarjaan törmänneet ovat saattaneet olla kiinnostuneita aiheesta, mutta eivät ole halunneet kuitenkaan tilata Kymen Sanomien pelkän podcastin takia. Tätä teoriaa tukee myös se, että yhteen reels-videoon oli tullut kommentti, jossa kerrottiin podcastin olevan maksumuurin takana.

Kuuntelijoiden vähenemisen voi selittää myös julkaisupäivän uutistilanne. Joskus on tilanteita, että etusivulle on nostettavia akuutteja ja kriittisiä uutistilanteita, jolloin vähemmät merkitykselliset uutiset tippuvat verkkosivun uutissyötteessä alaspäin. Näin ollen kiireettömäksi journalismiksi luokiteltava podcast-sarja voidaan jossain tilanteessa joutua uhraamaan syötteessä alaspäin, jos tietoon tulee jokin ajankohtaisesti merkittävä uutistapahduma.

Podcastien suosiota kävimme läpi tuottajien kanssa myös juttujen kansikuvan perusteella. Tuottajat olivat pohtineet, että oliko juttujen ympärille rakennettu grafiikka sellainen, että se ei ollut tarpeeksi houkutteleva lukijoiden mielestä. Tämä voi myös pitää paikkansa, mutta pidin itse hieman piirrosmaista karikatyyriä Juha Vainiosta tyylikkäänä visuaalisen lisänä jaksoille.

Kuva 4. Ruutukaappaus Kymen Sanomien Instagram-tililtä. Jokainen reels-video keräsi yli 2000 näyttökertaa.

4.2. Oman työn reflektio

Omaan työhön ja työtahtiin olen tyytyväinen ottaen huomioon sen, että en tehnyt podcast-sarjaa täysipainotteisesti, vaan ohessa tein työpaikallani myös iltatuottajan työtä. Jos painopiste olisi ollut pelkästään podcastin tekemisessä, sarjan olisi pystynyt puristamaan kaasaan arviolta kuukaudessa. Tuolloin myös editointiin ja haastateltavien kontaktointiin olisi pystynyt käyttämään enemmän työtunteja.

Kolmen jakson sarjasta sain tuottajilta ja sisältöpäälliköltä positiivista palautetta ja podcastien toteuttaminen nähtiin hyvänä ja monipuolisena keinona tehdä journalismia. Sain kehuja jaksoista myös sisarlehden toimittajalta, joka otti minuun podcastin tiimoilta erikseen yhteyttä. Olin tyytyväinen siihen, että projektiin oltiin tyytyväisiä toimituksessamme. Puhuimme sisältöpäälliköiden kanssa myös siitä, että usein podcastin kuuntelun kynnyks on iso, mutta kuuntelijoiden joukossa pito on usein erittäin hyvä, eli kuuntelijat jaksavat kuunnella jakson loppuun asti. Valitettavasti pidosta emme saaneet tähän opinnäytetyöhön

dataa, sillä Soundcloud ei tarjonnut tätä tietoa omassa striimauspalvelussaan. Soundcloudin kautta tietoa ei saatu myöskään kuuntelijoiden ikäjakaumasta.

Työn laatu oli mielestäni riittävä journalistiseen julkaisuun ja olin myös faktantarkistuksen osalta luottavaisin mielin jaksoja julkaistessani. Projektin isoin miinus itselleni oli sen työläys, sillä hoidin käytännössä aika työtehtävät itse valokuvien kuvaamisesta tai grafiikan tekemisestä lukuun ottamatta. Tulevaisuudessa jos lähtisin tekemään vastaavaa projektia, pyrkisin ulkopuoliseen apuun esimerkiksi äänituotannon kanssa. Tuolloin äänenlaatua voitaisiin saada paremmaksi etenkin haastattelutilanteissa, joka parantaisi myös podcastin kuuntelukokemusta.

Omalta osaltani jaksojen sisältöä olisi voinut vielä parantaa keskustelemalla niistä enemmän tuottajien kanssa. Tuottajien kanssa kommunikointi oli enemmän minun vastuullani ja olisin voinut lähestyä heitä useammin sisällön näkökulmasta ajatellen. Podcastia tehdessä minulla tuntui kuitenkin olevan vahva visio sisällöstä enkä kokenut siinä vaiheessa tarpeelliseksi olla yhteydessä aktiivisesti tuottajiin. Jälkeenpäin ajateltuna tämä toimenpide olisi kuitenkin voinut edesauttaa sisältöjen laadukkuutta vielä entisestään.

4.3 Tulevaisuuden projektit

Suurempia kuuntelukertoja jaksoille olisi voinut olla mahdollista haalia vielä laajemmalla sosiaalisen median mainoskampanjalla. Näitä jaksoja varten tehtiin vain muutamia julkaisuja sosiaaliseen mediaan, joten markkinointia ei tehty poikkeuksellisen suurella voimakkuudella. Toisaalta Kymen Sanomat eivät mainosta kaikkia muitakaan julkaistuja juttuja sosiaalisessa mediassa poikkeuksellisen paljon, joten mainostaminen noudatti mielestäni lehden yleistä linjaa. Toki podcast-projekti oli poikkeuksellinen verrattuna perinteisiin kirjoitettuun juttuihin, joten näkyvyyttä olisi voinut edesauttaa esimerkiksi mainostamalla tulevaa sarjaa jo ennen sen julkaisua jonkinlaisella sosiaalisen median päivityksellä.

Halusin opinnäytetyössä löytää vastauksen siihen, kiinnostavatko podcastit päivälehtien digitilaajia. Tämän podcast-sarjan osalta voidaan päätellä, että kiinnostusta on, mutta se ei ole poikkeuksellisen suurta. Toki podcastin suosiota päivälehdessä ei voi puhtaasti mitata vain tämän sarjan perusteella, sillä podcastien kuluttamiseen vaikuttavat monet

mieltymykset. Kaikki Kymen Sanomien tilaajat eivät välttämättä ole kiinnostuneita Juha Vainiosta ja myös tämä seikka voi vaikuttaa podcastin kuuntelumääriin. Sarja ei jäänyt kuitenkaan lukijoilta täysin ilman huomiota, joten podcastien tekemistä kannattaa harkita myös jatkossa. Podcastin avulla saadaan median moninaisuutta paremmin esiin ja sitä voidaan käyttää tehokeinona kirjoitetun journalismin ohella. Podcastin ei välttämättä tarvitse kuitenkaan olla moniosainen sarja, sillä sen suosio saattaa hiipua useampien jaksosten myötä. Esimerkiksi yksittäinen osa tiettyä aihetta voisi olla toimiva keino hyödyntää podcasteja päivälehdissä. Tällöin myös podcastin huomattava työtaakka pienenee, kun käsikirjoitettavia, nauhoitettavia, editoitavia ja julkaistavia jaksoja on vähemmän.

Uskon, että opinnäytetyö on näyttänyt, että myös paikallisessa päivälehdessä on mahdollista tehdä sisältöä monimediallisesti ja se ei ole nykystandardeilla mahdotonta. Näkisin lähinnä niin, että myös päivälehtien kannattaa hyödyntää podcasteja, videota ja kuvia yhä enemmän journalistisissa projekteissa, jotta lukijalle pystytään antamaan mahdollisimman laaja ja visuaalinen kuva ympäröivistä tapahtumista.

Lähteet

- Aaltola, J & Valli R. 2010. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1: metodin valinta ja aineiston keuruu: virikkeitä aloittelevalla tutkijalla. PS-kustannus. Jyväskylä.
- Uutismedian Liitto. 2022. Termit ja luokittelut. Luettavissa: <https://www.uutismediat.fi/sano-malehtitieto/termit-ja-luokittelut/>. Luettu 21.11.2022
- Juttutyypit. 2022. Podcast. Luettavissa: <https://juttutyypit.fi/juttutyypit/podcast/>. Luettu 20.9.2022.
- Julkisen sanan neuvosto. 2022. Journalistin ohjeet. Luettavissa: <https://jsn.fi/journalistin-ohjeet/>. Luettu 15.10.2022
- Koponen, T. 2021. Menestyvän podcast-sarjan resepti. Opinnäytetyö. Haaga-Helia amk. Journalismin koulutusohjelma. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/498306/Koponen_Tiia-Milla.pdf?sequence=2&isAllowed=y. Luettu 15.10.2022.
- Kangaspunta, S. (toim.) 1995. Lähemmäs vielä – Paikallisjournalismin täyspakkaus. Loimaan kirjapaino oy. Loimaa.
- Wikipedia. 2022. Kävijäseuranta. Luettavissa: <https://fi.wikipedia.org/wiki/Kävijäseuranta>. Luettu 20.9.2022.
- Kielikello. 2018. Podcast. Luettavissa: <https://www.kielikello.fi/-/podcast>. Luettu 25.9.2022.
- Rossi, E. 2014. Paikallislehden tulevaisuus. Pro gradu –tutkielma. Tampereen yliopisto. Tiedotusopin koulutusohjelma. Luettavissa: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/95748/GRADU-1403158820.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Luettu 2.10.2022
- Väliverronen, E. (toim.) 2009. Journalismi murroksessa. Gaudeamus. Helsinki.
- Jyrkiäinen, J. 2008. Journalistit muuttuvassa mediassa. Kopio Niini Finland OY. Tampere.
- Media Audit Finland. 2022. Lehtien lukijamäärät. Luettavissa: <https://mediaauditfinland.fi/wp-content/uploads/2022/11/KMT-2022-lukijamaarat-liite.pdf>. Luettu 20.9.2022

Media Audit Finland. 2021. Lehtien lukijamäärät. Luettavissa: <https://www.epressi.com/media/userfiles/134874/1634041815/kmt-2021-lukijamaarat-liite.pdf>. Luettu 20.9.2022

Media Audit Finland. 2018. Lehtien lukijamäärät. Luettavissa: <https://mediaauditfinland.fi/wp-content/uploads/2019/06/KMT-2018-lukijamäärät.pdf>. Luettu 20.9.2022

Jaakkola, M. 2013. Hyvä Journalismi – Käytännön opas kirjoittajalle. Kansanvalistusseura. Vantaa.

Koljonen, K. 2013. Seuraa johtajaa! Väliportaana päällikkötoimittajien muuttuvat roolit. Suomen yliopistopaino. Tampere. Luettavissa: https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/99632/seuraa_johtajaa_2013.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Luettu 10.11.2022.

Kortesuo, K. 2019. Kaikenkattava sisällöntuotannon opas yrityksille. Kauppakamari. Helsinki.

Helle, M. 2011. Toimitustyö muutoksessa. Toiminnan teoria ja mediakonseptin käsite tutkimuksen ja kehittämisen kehyksenä. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto. Tampereen yliopistopaino oy. Tampere. Luettavissa: <https://trepo.tuni.fi/handle/10024/66695>. Luettu 2.10.2022.